

หลอกตน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “อาหารถวายแด่พระภิกษุสงฆ์เพื่อผู้ล่วงลับไปแล้ว”

ลูกมีเรื่องอยากกราบเรียนหลวงพ่ोज้าค่ะ ทุกวันนี้ลูกทำบุญใส่บาตร จุดประสงคข์ของลูก คืออุทิศให้กับพ่อแม่ที่ ล่วงลับไปแล้ว อาหารที่ใส่บาตรก็เฉพาะเจาะจงแต่สิ่งที่พ่อแม่แม่ชอบ ซึ่งลูกก็จะเข้าใจไปเองว่าท่านจะได้กินในสิ่งนั้นๆ

หลังจากที่ลูกได้ใส่บาตรหรือถวายแด่พระสงฆ์แด่พระไป แต่เมื่อวันก่อนลูกได้ฟัง รายการ รายการหนึ่งเขาพูดว่า ทุกวันนี้ พวกเราเห็นพระเป็นไปรษณีย์กัน คือเอาแต่อาหารที่ผู้ ล่วงลับ ไปแล้วชอบๆ มาถวายพระ ซึ่งบางอย่างก็ไม่เหมาะสมแก่ภิกษุกันเท่าไรนัก เนื่องจากมี ความหวาน ไขมันสูงต่างๆ เหล่านี้

ลูกอยากทราบว่าอาหารที่ลูกนำมาถวายแด่พระภิกษุนั้น แล้วผู้ที่ล่วงลับก็จะได้กิน อาหารแบบเดียวกับที่ใส่ไช้ไหมคะ ซึ่ง คนส่วนใหญ่จะคิดแบบโลก รบกวณหลวงพ่อช่วยอธิบาย ด้วย

ตอบ : ไฉน่พูดถึงว่ามันเป็นหญ้าปากคอก คำว่า “หญ้าปากคอก” หญ้าปากคอกคือ ความเห็นมันก้ำกึ่งกัน ถ้าความเห็นมันก้ำกึ่งกันนะ ความเห็นก้ำกึ่งกัน แล้วอย่างภิกษุที่บวช มาแล้ว เพราะเขาบอกว่า “พระกรรมฐานบวชแล้วไม่มีการศึกษา ไม่ศึกษาพระธรรมวินัย ไม่ ศึกษาพระธรรมวินัยแล้วจะเอาอะไรไปสั่งสอนประชาชน ประชาชนต้องศึกษาธรรมวินัยก่อน พอเข้าใจสิ่งนั้นแล้วค่อยไปสอนประชาชน”

เวลาสอนประชาชน เวลาพระที่เขาศึกษาธรรมวินัยมาแล้ว เวลาพูด เวลาออกรายการ วิทย์ ก็พูด พูดให้ประชาชนสับสน พูดให้ประชาชนสับสนไ้ แต่เวลาพระกรรมฐาน พระ กรรมฐานนะ พระกรรมฐานที่ประพฤติปฏิบัติมาแล้ว ไปอยู่กับครูบาอาจารย์มา ไปอยู่กับครูบา

อาจารย์มาแต่ประพฤติปฏิบัติ ตัวเอง เห็นใหม่ ไม่มีความรู้ความเห็นจริงในหัวใจขึ้นมา ก็ คาบ
ลูกคาบดอก คาบลูกคาบดอกไปอย่างนั้น

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ ขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาแบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครู
บาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้ว เรื่องแบบนี้มันไม่ใช่หญ้าปากคอกเลย มันเป็นเรื่อง
เบสิก เรื่องพื้นฐานของชาวพุทธ พระพุทธศาสนาสอนท่าน ศีล ภavana ทาน ศีล ภavana ถ้าสอน
เรื่องทาน ศีล ภavana การทำบุญกุศล ของเราก็อำนาจบุญกุศลมา ทำบุญกุศลมาก็เพื่อญาติโยม
กาของเรานั้นแหละ

เวลาเราทำบุญขึ้นมา ทำบุญขึ้นมาแล้ว ถ้าในสมัยปัจจุบันนี้ ถ้าธรรมะเจริญรุ่งเรือง
ขึ้นมา พอธรรมะเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา ธรรมะเจริญรุ่งเรือง หมายความว่า ครูบาอาจารย์
ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมามีใจจริงเห็นจริงในหัวใจของตน ถ้ารู้แจ้งเห็นจริงในหัวใจของ
ตน อากาสิโก อากาสิโกไม่มีกาลไม่มีเวลา ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม คนที่มีทุกข์มี
ยากขึ้นมา ปฏิบัติธรรมสิ้นสุดแห่งทุกข์ ถ้ามันสิ้นสุดแห่งทุกข์มันเป็นปัจจุบันธรรม

ถ้าเป็นปัจจุบันธรรม เห็นใหม่ เวลาธรรมะเจริญ ธรรมะเจริญ เจริญในหัวใจครู
บาอาจารย์ขึ้นมา แล้วเวลาท่านประพฤติปฏิบัติท่านเอาจริงเอาจังขึ้นมา ก็ประพฤติ
ปฏิบัติเพื่อเป็นการฆ่ากิเลส เพื่อกำจัดทุกข์ในใจของตน เพื่อบรรลุดุธรรมขึ้นมาในหัวใจ
ของตน มันก็กระจำงแจ้งในใจของตน ถ้ากระจำงแจ้งในใจของตน แต่ผู้ที่ประพฤติ
ปฏิบัติระดับที่ว่าชำระล้างกิเลสในใจของตน มันจะมีวิฤติภาวะมาน้อยแค่ไหน มันจะมี
ใครประพฤติปฏิบัติได้มากแค่ไหน

นี่พูดถึงครูบาอาจารย์เรา ท่านประพฤติปฏิบัติเวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ท่านก็พูดแบบ
นี้ พูดแบบ เวลาทำบุญกุศลแล้วนะให้ทำบุญทิ้งเหว คือทำบุญแล้วไม่หวังผล ไม่
ปรารถนาสิ่งใด ถ้าปรารถนาสิ่งใดนะ ในทางโลกเขาเสียดสีว่าอย่างนี้เป็น การคอร์รัปชัน เป็น
การติดสินบน เขาบอก “ติดสินบนพระ ถึงเวลาก็ ไปถวายพระ แล้วก็ไปขอกับพระ เป็นการติด
สินบน เป็นการติดสินบน” พูดจาเสียดสีเหยียดหยาม แล้วชาวพุทธก็หัวนโหนะ

เวลาเราทำบุญกุศลใช้ใหม่ เราก็ตั้งเป้าใช้ใหม่ อธิษฐาน ใช้ใหม่ว่า “ให้เรามีศีล มีสมาธิ
มีปัญญา ให้เราบรรลุดุธรรม ให้เราถึงที่สุดแห่งทุกข์” เขาบอกว่า “อย่างนี้เป็น การติดสินบน” ฮัะ!
อะไรเป็นการติดสินบน ใครติดสินบน เขาทำบุญกุศลของเขา เขาก็ตั้งปรารถนาของเขาเป็น

อธิษฐานบารมี บารมีสิบทัศ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราตั้งเป้าของเรามันผิดตรงไหน แล้วถ้าเราทำได้ไม่ได้ เราก็พยายามทำของเรา อะไร ไปติดสินบน มันติดสินบนไม่ได้ มันติดสินบนไม่ได้เพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาธรรมะเข้าไปสู่ หัวใจใครก็ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรลุมรรค ขึ้นมาแล้ว ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว ปรรณนาจะร้อยสัตว์ชนสัตว์ เวลาแสดงธรรมจักๆ ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตา เห็นธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะใช้ปัญญาของท่าน พิจารณาของท่านด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาของท่าน เทงทะลุ กิเลส ตัณหาความทะยานอยากในใจของตน นี่บรรลุมรรค

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เป็นผู้ชี้ทาง เป็นผู้บอก บอกแนวทางไง เราเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติไง ใครจะติดสินบนใคร ใครทำให้ใครได้ แต่ครูบาอาจารย์ที่ดีท่าน ชี้ทางให้เราเดินในทางตรง ตรงสู่สังขารเป็นความจริงอันนั้น

ถ้าเป็นความจริงอันนั้น ว่า “ติดสินบน ติดสินบน” ติดสินบนก็เป็นเรื่องโลกไ้ เป็นเรื่อง การอ้อนวอนขอเอาใจ แต่ถ้า เป็นอธิษฐานบารมี เป้าหมายของเรา เราตั้งเป้ามันผิดตรงไหน บารมีสิบทัศ บารมีสิบทัศ สิบทัศคือบารมี ๑๐ อย่างขององค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทาน บารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี เห็นไหม ปัญญาบารมี ศีลบารมี บารมีสิบทัศ ถ้ามันพร้อม มันก็ บรรลุมรรค อันนี้พูดถึงว่าถ้าเป็นความจริงนะ ถ้าพระมัน เป็นความจริงมันก็เป็นพื้นฐาน เป็นระดับขึ้นมา

ฉะนั้น เวลาบอกว่าพวกหญ้าปากคอก คาบลูกคาบดอก ถ้ามันไม่คาบลูกคาบดอกนะ เราเป็นชาวพุทธ เราทำบุญกุศล ของเรา เราตั้งใจ เห็นไหม สิ่งใดที่พ่อแม่ของเราปรารถนา พ่อแม่เราชอบ เราทำสิ่งนั้น นั่นแหละของดี ทำไมมันจะผิดตรงไหน ถ้าเราอยากทำบุญกุศล แล้ว เราตั้งเป้า เราจะทำสิ่งที่พ่อแม่ของเราชอบ เราก็ทำนะสิ อ้าว! เราก็ทำบุญของเรา ระดับของท่าน ระดับของท่านมันมีนะ มันมีมากมาย เวลาทำบุญกุศล เขาบอก ว่า “ทำบุญบุญเปล่า ไหว้เจ้ายังได้กิน ไหว้เจ้าก็ไปเอากลับมา”

เราพูดประจำ เพราะมีคนในตลาดเขาไปหาเราตอนที่อยู่ที่วัด เขาบอกว่ามันเป็น เทศกาลสารท เป็นสารทขนมจ้าง เข้าขึ้นมานะ เขาคนจีนใช้ไหม เทศกาลสารทขนมจ้างเขาก็ใส่

ขนมจ้าง ไปกับพระสองรูป แล้วเขาก็เอาขนมจ้าง ๑ พวงไปไหว้ศาลเจ้ากวนอูที่โพธาราม พอไหว้เจ้าไป คนในศาลนั้นนะมันก็ของขึ้นเลยนะ พุดขึ้นมานะ พุดขึ้นมากับเขา

“ไอ้ที่กูได้กิน ได้กิน ได้กินสองโบนั้นนะ ไอ้สองโบที่ใส่บาตรไปนั้นนะ ไอ้ที่ว่าไหว้เจ้า ไหว้เจ้า กูไม่ได้กินนะ”

นี่เขาพูดเอง มันเป็นความจริงเลย เพราะเขาเกิดเหตุการณ์เป็นจริงของเขา แล้วเขาไปหาเราไง ไปเล่าให้เราฟัง เขาบอกพอมันสะท้อนใจ สะท้อนใจว่าก็ใส่บาตรตามประเพณีไป ใส่บาตรตอนเช้า พระมาสององค์ก็ใส่ไปองค์ละหนึ่งลูก ขนมจ้าง แล้วที่เหลือก็ไปไหว้เจ้า เวลาแบบว่าเหมือนกับเข้าทรงนั่นแหละ วิญญาณประทับนั้นนะ เขาบอกเลย เขาขึ้นมาบอก “ไอ้กูได้กินก็ได้กินสองลูกนั้นนะ”

ไอ้เรื่องอย่างนี้จะเชื่อหรือไม่เชื่อมั่นเป็นเรื่องเป็นสิทธิ์ของแต่ละบุคคล แต่เขาเป็นคนทำเอง เขาใส่บาตรไปสองลูกนั้นจริงๆ แล้วเวลาเข้ามาก็บอก “กูได้กินแค่สองลูกนั้นนะ” ไอ้ที่ว่า “กูไม่ได้กิน กูไม่ได้กิน” เวลาเขาพูด เห็นไหม เขาพูด ก็เป็นส่วนที่เขาพูด แต่เวลาที่เป็นประเพณีวัฒนธรรมทั่วไป เราเห็นไหมตามสามแยก สี่แยก ไอ้ที่เขาทำเป็นกระທးไปเช่นนี้นะ เขาเช่นผีกัน เขาเช่นผี เขาเช่นไหว้กัน เช่นผีกัน ไ้่นั้นเป็นประเพณีถือผี แต่ในพระพุทธศาสนา เห็นไหมให้ทำบุญกุศล ให้ตักบาตร ให้ทำบุญกุศลแล้วอุทิศส่วนกุศลให้กับปู่ย่าตายายของเรา

ทีนี้พระพุทธอีกนะ “ทำบุญแล้วไม่ได้บุญ ทำอุทิศไม่ได้” ทำบุญแล้วอุทิศได้หรือไม่ได้กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ทำดีทำชั่ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงกรรมดีกรรมชั่ว ระลึกถึงทำดีทำคุณงามความดี ระลึกถึงพ่อถึงแม่ของ เรา แล้วพ่อแม่ของเราเคยชอบอาหารอย่างนี้ เรารับรู้กันอยู่ เพราะเราเกิดมาเป็นลูก เราได้ดูแลพ่อแม่เรา มา ถ้าเราทำสิ่งใดเหมือนกับเราได้อุปัฏฐากพ่อแม่เรา เราได้ดูแลพ่อแม่เรา มันระลึกถึง พ่อแม่ของเรามันเป็นความกตัญญู มันเป็นความสุข เห็นไหม เป็นความสุขเพราะเราได้ทำบุญอุทิศให้พ่อแม่ของเราไป

แล้วสิ่งที่ได้ไม่ได้ ที่ว่า พระบอกว่า “เห็นพระเป็นไปรษณีย์” นี่สิมันสำคัญตรงนี้ ทำบุญกับพระไปแล้วพ่อแม่ได้กินหรือเปล่า ถ้าไปรษณีย์ที่มันไม่โกง ไปรษณีย์ที่มันดีพ่อแม่จะได้สมบุญ ถ้าส่งไปรษณีย์แล้วไปรษณีย์มันยังยกอก ไปรษณีย์มัน ไม่ส่งให้ ไปรษณีย์มันเอาไปใช้เป็นของส่วนบุคคลของมัน ไปรษณีย์นะชู้โกง แหม! เห็นพระเป็นไปรษณีย์ พระมีคุณสมบัติ

อย่างนั้นหรือ อันนี้เพียงแต่ว่าเป็นธรรมะ เป็นธรรมๆ เวลาพูดเปรียบเทียบไป เวลาพูดเปรียบเทียบ เราก็พูดบ่อยว่าถ้าเป็นไปรษณีย์ ถ้าไปรษณีย์มันดี เหมือนพระที่ทรงศีล พระที่มีศีล พระที่มีคุณธรรม อย่างครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม เราทำ บุญกุศลของเรา เราเต็มใจของเรา เลย เราไว้ใจของเราเลย วางใจเป็นธรรมได้เต็มหัวใจ

แล้วสิ่งนั้นนะ เพราะอะไร เพราะถ้ามันเป็นนิमितมันเป็น การสัญลักษณ์เป็นการบอกแบบว่า ๓ โลกธาตุ คำว่า “๓ โลกธาตุ” มันมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด แม้แต่ในเทวดา ในเทวดาแต่ละภพแต่ละภูมิมันก็มีหยาบมีละเอียดของมันขึ้นไป อาหารแต่ละภพแต่ละชาติมันก็หยาบละเอียดแตกต่างกันไป สิ่งที่ยาบละเอียดแตกต่างกันไป เวลาเทวดาเขาถ้าไปเกิดเทวดาแล้วมันเป็นทิพยสมบัติ มันเป็นอาหารทิพย์ เขาไม่กินก๋วยเตี๋ยวต้มยำ ไม่กินข้าวหมูแดง เขาไม่กินแล้ว เพราะข้าวหมูแดง ก๋วยเตี๋ยวต้มยำ มันไว้สำหรับมนุษย์ที่กินกวนฝังการอาหาร อาหารที่เป็นคำข้าวสมกับธาตุขันธ์ สมกับร่างกายมนุษย์ที่มันต้องการอาหาร

เวลาเป็นเทวดามันเป็นร่างกายทิพย์ มันก็มีอาหารทิพย์ ถ้าอาหารทิพย์ แต่เราทำบุญกุศลของเรา ทิพยสมบัติ เวลามัน เป็นทิพยสมบัติมันก็เป็นไปในวิภวະ นี่เง บอกไปรษณีย์ที่จะส่ง จากอาหารที่เป็นคำข้าว แล้วมันจะส่งอาหารที่เป็นทิพย์ๆ ไปรษณีย์คุณสมบัตินั้นหรือไปรษณีย์สามารถส่งสิ่งนี้เป็น ชั้นเป็นตอนขึ้นไปหรือ

ฉะนั้น เวลาในพระไตรปิฎก ถ้าเขาเป็นทิพยสมบัติแล้ว ที่เขาเป็นทิพย์แล้วเขาก็ไม่มาห่วงสิ่งที่เป็นหยาบๆ พระบางองค์ ในพระไตรปิฎกที่บอก สิ่งที่จะรับบุญกุศลของเราได้ปรทัตตูปชีวิ- เปรต เปรตที่จะรับส่วนบุญกุศลได้ แต่ถ้าเป็นภพชาติอื่นจะไม่รับส่วนบุญกุศล อันนั้นก็เป็นอย่างจริงอันหนึ่ง เขาไม่ต้องรับส่วนบุญ ส่วนกุศลเพราะว่าเขาได้ทิพยสมบัติที่เหนือกว่าเราเหนือกว่า สิ่งที่เราจะให้ได้ เพราะสิ่งที่เขาทำบุญกุศลของเขา เขาได้เสวยภพชาติที่สูงกว่าอาหารที่ประณีตกว่า ทรัพย์สมบัติที่ดีเลิศกว่า แต่พูดถึงน้ำใจของเรา ถ้าเราจะลึกถึงมันก็เป็นสายบุญสายกรรม มันจะเสียหายตรงไหน

นี่พูดถึงสิ่งที่บอกว่า “รายการหนึ่งเขาบอกว่า เห็นพระเป็นไปรษณีย์ แล้วสิ่งที่ทำบุญไปได้ก็ได้แต่ความชอบของตน ทำไปแล้ว สิ่งที่ยาวพระไป อาหารกลายเป็นความหวานสูง เป็นไขมันสูง”

เราเห็นเรื่องนี้มานานนะ เรื่องที่เวลาพระเจ้าพยายามประชุมกัน พยายามให้ความรู้ในว่าฉันอาหารแล้วจะไม่ให้เป็นโรคเป็นภัยอะไรนี้ พระต่างๆ แต่สำหรับเรา เราดูแล้ว เราบอกว่ามันแบบว่ามันหายาไป จะบอกว่ามันต่ำต้อยนัก **เพราะ เพราะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านวางธรรมวินัยไว้เหนือโลก หหมดแล้วละ ปฏิสังขา โยนิโส ปิณฑปาตัง ปฏิเสวามิ จะใช้ปัจจัย ๔ ด้วยการพิจารณาด้วยความแยบคาย ด้วยสติปัญญา แล้วเรื่องที่จะต้องให้โยมมาสอน คนนั้นมาสอนพระอย่างนั้นอย่างนี้ เราฟังแล้วมันไร้สาระมาก**

พระเรา เห็นไหม พระเรา คูสิ เวลาหลวงปู่หล้าท่านอยู่ วัดหนองผือ หลวงตาเล่าให้ฟัง ถ้าบิณฑบาตได้อาหารสิ่งใดมาที่ถูกต้องจืด คนอยู่ในวัฒนธรรมใดก็ชอบอาหารอย่างนั้น คนทางอีสาน เขาอยู่เขาก็ชอบส้มตำของเขา ชอบปลา ร้าสุกนะ เวลา ถ้าได้สิ่งใดมาที่ชอบ ท่านหยิบแล้วโยนเข้าป่าหมดเลย ท่านปาเข้า ปาเลย ท่านไม่ให้กิเลสกิน อาหารอะไรที่มันชอบกิน เคยกิน ท่านไม่กิน ท่านจะกินแต่สิ่งที่ว่ามันเพราะไม่ให้กิเลสได้กินก่อน นี่เขาปฏิสังขาโย

นี่พูดถึงว่าถ้าเป็นพระจริงๆ ที่ปฏิบัติจริงๆ แล้วนะ จะบอกว่า “อาหารไขมัน มันสูง มันหวานเกินไป” เขากินข้าวเปล่า อดอาหารด้วย เขาไม่กิน โอ้ย! บวชพระมาแล้วแสดงว่าต้องมาพะเน้าพะนอกัน จะต้องมาดูแลกันขนาดที่ว่าเอาขนาดนั้นเขียวหรือ เราดูแล้วแบบว่ามันภาษาเรานะ ในมุมมองของเรา ถ้ามุมมองอย่างนี้บ๊อบ บอก “โอ้โฮ! อย่างนั้นโยมไม่ต้องมายุ่งกับพระเลย พระอยู่อย่างไรวอยู่อย่างนั้น พระจะอดตายกันหมด ทั่วประเทศ”

หลวงตาท่านพูดอย่างนี้นะ “ถ้าพระปฏิบัติปฏิบัติชอบ แล้วไม่มีปัจจัยเครื่องอาศัย เราอยากเห็นวะ เราอยากเห็น”

นี่ก็เหมือนกัน พูดถึงว่าโยมถ้าสิ่งใดนะ เราจะบอกว่าถ้าเขามีความตั้งใจ เราจะทำบุญอุทิศให้พ่อแม่ของเรา พ่อแม่ เราเคยกินอย่างไร เราก็ทำอย่างนั้นใส่บาตรไป เพราะอะไร เพราะบริษัท ๔ ชาวพุทธก็เป็นเจ้าของศาสนาเหมือนกัน

ถ้าใส่ไปแล้วนะ มันก็เป็นหน้าที่ของพระ พระที่รับไปแล้ว เห็นไหม ปฏิสังขาโย ควรจะใช้ด้วยการพิจารณา มันตรงเราเจ็บไข้ได้ป่วย อะไรที่เป็นของแสงเราก็เอาไว้ข้างบาตร มันมีหลวงปู่อะไรที่ขอนแก่น ท่านฉันมังสวิรัตทั้งชีวิตโดยที่ประชาชนไม่รู้เลย เวลาท่านบิณฑบาตมานะ มันเหมือนกับเนื้อสัตว์ ท่านก็เอาไว้ข้างบาตรซะ ท่านไม่เคยฉันเลยทั้งชีวิตของท่าน แล้วไม่มีชาวบ้านรู้เลย นี่ไง ปฏิสังขาโยไง ท่านพิจารณา

ของท่าน ท่านเห็นว่ามันไม่สมควรแก่ท่าน ท่านก็วางไว้ข้างๆ ไม่ให้เดือดร้อน ภิขุเป็นผู้เลี้ยงง่าย ไม่ต้องมีข้อต่อรอง

โธ่! ของฉันจะฉันแต่สแต่ก็อย่างดีเลย อย่างอื่นไม่ฉัน อดตายแน่ๆ เลย มันเป็นไปได้

นี่พูดถึงว่ามันเป็นปัญหาสังคมไป พูดภาษาเรา เราบอกว่าหญ้าปากคอก หญ้าปากคอก ถ้าเป็นภาษาเรา เราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ พ่อแม่ที่เคยชอบ เราทำอย่างนั้นใส่บาตรไป พอใส่บาตรไปแล้ว ถ้าพูดถึงในภพแบบว่าเป็นภพใกล้เคียงกันมารับได้ แต่ ถ้าละเอียดกว่านั้นเขาเป็นทิพยสมบัติ เขาก็ไม่ได้กินอาหารอย่างนี้ เหมือนกัน มันเป็นเรื่องของท่าน ท่าน คีล ภาวนา ถ้าระดับของท่าน คีล ภาวนา มันพื้นฐานของท่าน เวลาพระองค์นี้ก็พูดอย่างนี้ พระองค์นี้ก็พูดอย่างนั้น สับสน แล้วประชาชนทั่วไปงงหมดนะ เฮ้ย! แล้วจะทำบุญอย่างไรละ ใ้หนุ่ก็ไม่ได้ ใ้หนี่ก็ไม่ได้ วัดนุ่อย่างนี้ก็ไม่ได้ ใ้วัดนุ่อย่างนั้นไม่ได้ แล้วประชาชนจะทำอะไรละ ประชาชนจะทำบุญกันอย่างไร

ได้นี้เราทำบุญ ทำบุญ เห็นไหม การว่าทำบุญกุศลของเรา วัฒนธรรมประเพณีของเรา เข้าขึ้นมาหาอาหาร ข้าวปากหม้อเราก็ดักใส่บาตรพระไป สิ่งที่เป็นอาหารโดยที่ว่าพระไม่ได้รู้ไม่เห็น ไม่ได้ยิน อาหารนั้นฉันได้ สัตว์ที่ไม่ได้ยิน ๓ อย่าง เจาะจง ทำเพื่อพระ เจาะจงฆ่าเพื่อพระ เจาะจงอย่างนี้พระฉันไม่ได้ เพราะพระมีส่วนทำให้สัตว์นั้นตาย

แต่ถ้าเราทำอาหารของเรา โดยธรรมชาติของเรา เข้าขึ้นมาหาอาหารเราก็กินใส่บาตร มันเป็นเรื่องวัฒนธรรมประเพณีเรียบง่าย ต่างคนต่างอยู่กันแบบเรียบง่าย แล้วต่างคนต่างเจริญรุ่งเรือง ไม่ต้องเป็นไปรษณีย์ ไปรษณีย์อย่าโง่งนะ ของต้องส่งให้เขาด้วย อย่ามูบมิบ ของที่เขาส่งไปอย่าลักของเขา บุรุษไปรษณีย์ มีความสามารถเป็นไปรษณีย์ได้หรือเปล่า ถ้ามันเป็นไปไม่ได้

นี่พูดถึงว่าเรื่องหญ้าปากคอก มันระดับของท่าน ท่าน เรื่องของท่าน ระดับของคีล ระดับของภาวนา การภาวนา ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมันก็จะละเอียดขึ้นไป ระดับตรงนั้นมันเป็นวิทยาศาสตร์ เห็นไหม สิ่งที่ว่า ๓ โลกธาตุมัน เป็นอย่างไร คีล สมมติเป็นอย่างไร

แล้วระดับชาวบ้านเขามีความเห็นอย่างนี้ เขาเป็นคฤหัสถ์ เขาอยากสร้างบุญกุศลของเขา ถ้าเขาทำสิ่งใดมันควรจะศรัทธาไทย ผู้ใดทำศรัทธาไทยให้ตรึงเป็นอภิปาจิตตีย์ ทำให้เขา สับสน ทำให้เขากังวลไป

แต่ภาษาของเรา ทาน คีล ภาวนา ระดับของท่านพื้นฐาน วัฒนธรรมประเพณีทำให้ถูกต้องดีงามนั่นก็จบ แล้วถ้าเขาฉลาดขึ้น เขาก็มีศีลสะอาด ศีลบริสุทธิ์ขึ้น เดียวเขารู้ แล้วที่เดียว เขาภาวนามยปัญญาเขาจะสอนพระเลย ในพระไตรปิฎกมีนะ แม้ชี ภิกษุณีสอนพระ พระจากปุถุชนจนสิ้นกิเลส นั่นเป็นเรื่องหนึ่งนะ จบ

ถาม : เรื่อง “ป่าเมือง”

คำถามนะ ป่าเมือง “สมมุติว่าถ้ามีสติจริงๆ สมาธิจริงๆ ปัญญาจริงๆ ทำงานในสติปัฏฐาน ๔ ได้ แต่เราไม่ได้อดข้าว ไม่ได้อดนอน ไม่ได้ธุดงค์ ไม่ได้อยู่ป่า เราจะมีโอกาสชำระกิเลสได้หรือไม่ครับ”

ตอบ : นี่คำถามไง คำว่า “จริงๆ” มันจริงของใคร มีสมาธิจริงๆ มีปัญญาจริงๆ ที่ทำสติปัฏฐาน ๔ ได้จริงๆ มันจริงของใคร อย่าหลอกตนเอง อย่าหลอกหลวง อย่าหลอกหลวง

ถ้ามันเป็นจริงๆ พูดถึง ถ้ามีศีล มีสมาธิ ปัญญา ดวงใจดวงใดมีมรรค ดวงใจดวงนั้นก็มรรค มรรคก็คือศีล สมาธิ ปัญญา แล้วศีล สมาธิ ปัญญาตามความเป็นจริง

“ถ้าศีล สมาธิ ปัญญา ตามความเป็นจริง มันไม่ได้ อดนอน ไม่ได้ธุดงค์ ไม่ได้อยู่ป่า จะบรรลุมรรคได้หรือไม่” คำว่า “ได้” มันได้อยู่แล้วถ้ามันเป็นจริงนะ จริงของใคร อย่าหลอกตนเอง อย่าหลอก อย่าหลอกตัวเอง ถ้ามันเป็นความจริงๆ ถ้าเป็นความจริงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในราชวัง แล้วถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในราชวังนั้นก็ประพฤติกปฏิบัติในราชวังนั้น มันก็ไม่กระทบกระทั่งกับนางพิมพา มันก็ไม่กระทบกระทั่งกับสามเณรราหุล มันก็ไม่กระทบกระทั่งกับ พระเจ้าสุทโธทนะ พระเจ้าสุทโธทนะก็อยู่ในราชวัง เจ้าชาย สิทธัตถะก็อยู่ในราชวัง นางพิมพาก็พยายามทำอาหารอย่างวิเศษ วิโสถวายให้เจ้าชายสิทธัตถะ สามเณรราหุลก็มาวิ่งล้อมหน้า ล้อมหลังอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีสติจริงๆ สมาธิจริงๆ ปัญญาจริงๆ เจ้าชายสิทธัตถะก็จะบรรลุมรรคอยู่กลางราชวังอย่างนั้นนะ อย่างนั้นหรือเปล่า เอาอย่างนั้นหรือ

โอ้! เวลาพูด พระของเรา ครูบาอาจารย์เราเยอะแยะที่ว่าอยู่ในเมืองแล้วสำเร็จก็มี เยอะแยะไป แต่คำว่า “จริงๆ จริงๆ” มันจริงๆ ของใคร อย่าหลอกตน อย่าหลอกหลวงตน คนเรา

นะ เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐีในปัจจุบันนี้ เวลาถึงเสาร์ อาทิตย์ มีแต่ จะไปเที่ยวป่า เที่ยวภูเขา ไปชายหาด ไปหาอากาศบริสุทธิ์ ไปหาที่วิว ไปหาบรรยากาศสภาวะแวดล้อมที่ดีงาม ทุกคน จะหาแต่สิ่งสภาวะแวดล้อมที่ดีๆ

เวลาคนภาวนานะเขาก็หาสภาวะที่เหมาะสมกับการภาวนานั้น ถ้าหาสภาวะที่เหมาะสมกับการภาวนานั้น คนยังไม่ภาวนาย่าเพิ่งอวด เวลาอยู่กับหมู่อยู่กับคณะมันทำได้หมดนะ คนคิดทุกคน คนที่มีคนคิดมากมายเลย “เราศึกษาไว้เยอะๆ นะ เดี่ยวเวลาเราใกล้ตายขึ้นมาเราจะภาวนาตอนนั้น เราอยากจะทำสำเร็จตอนใกล้ๆ ตาย” คนคิดอย่างนั้นนี่คือการหลอกหลวงของ กิเลส กิเลสมันหลอกหลวงให้เราผัดวันประกันพรุ่ง รอให้เรา แก่เฒ่าชราภาพแล้วก็จะมาภาวนา

หนุ่มๆ สาวๆ เวลาภาวนายังจะเป็นจะตายอยู่เลย แล้วเวลาแก่เฒ่าขึ้นมา นั่งก็โอย! นู่นก็โอย! แล้วค่อยภาวนา เวลาอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ มีคนนับหน้าถือตา มีคนล้อมหน้าล้อมหลัง คู้สู! มีความสุข มีความอบอุ่น เวลาเข้าป่าไปอยู่คนเดียวนะ อยู่คนเดียว ระวังความคิด ใจเวลาไปอยู่คนเดียวแล้วระวังความคิด ตรงนั้นแหละตรงได้เห็นธาตุแท้ของกิเลส คนเจานะ เวลาจะประพฤติปฏิบัติเขาต้องเห็นธาตุแท้ของมัน เห็นความจริงของมัน ยังได้รู้จักตัวของมัน แล้วจะได้แก้ไขตัวมัน

“ไฉนมีสติจริงๆ มีสมาธิจริงๆ มีปัญญาจริงๆ แล้วทำ สติปัฏฐาน ๔ ได้จริง ไม่ต้องอดข้าว”

การอดข้าว อดนอน การอดง่วงนั้นนะ นั้นนะเป็นเหตุ เป็นเหตุ เป็นกำลัง เป็นการส่งเสริมให้มันได้จริง การอดอาหาร การอดนอน เวลาคนนั่งภาวนาสัปหงกโง่งง เวลาผ่อนอาหารขึ้นมา ไฉนเป็นการแก้ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเขาต้องมียา เวลา จะภาวนาเอ็งมีอาวุธอะไร การอดอาหารเป็นอาวุธอันหนึ่งนะ มันเป็นอาวุธ มีดเอาไว้ใช้งาน เอาไว้ใช้ประโยชน์ต่างๆ แล้วแต่เขาจะตีมีดเป็นประเภทใด

นี่ก็เหมือนกัน การอดนอนมันก็เป็นมีดอย่างหนึ่ง ใช้ เป็นประโยชน์มันก็เป็นประโยชน์ใช้ใหม่ คนใช้ไม่เป็น เวลาใช้เป็นประโยชน์ มีดพกไปไหนมันก็มีน้ำหนักใช้ใหม่ นี่ก็เหมือนกัน เวลาอดอาหารขึ้นมามันก็มีความหิว ความโหย ความวิตกกังวล

เรื่องธรรมดา แต่ผลที่มันได้รับ ผลที่มันได้รับที่ธาตุขันธ์ที่ไม่ทับจิต ที่ร่างกายปลอดโปร่ง ที่การภาวนาทะลุปรุโปร่ง ปัญญามันจับไว มันเป็นไป มันเป็นประโยชน์

แต่คนที่ไม่เคยใช้ ไม่เคยเป็นประโยชน์กับมัน บอก “ไม่ต้องทำได้ไหม ไม่ต้องทำได้ไหม แต่มีสติจริงๆ นะ มีสมาธิจริงๆ มีปัญญาจริงๆ”

จริงอะไร เทวทัตมีปัญญาใหม่ เทวทัตฉลาดใหม่ ถ้า เทวทัตไม่ฉลาด เทวทัตไม่มีลูกศิษย์ ลูกศิษย์เทวทัตเยอะแยะ เทวทัต เทวทัตได้สมบัติด้วย เทวทัตแปลงกายได้ด้วย เทวทัตทำตัวเองให้เป็นงูไปพันหัวอชาตศัตรูด้วย อชาตศัตรูเป็นกษัตริย์ เป็นลูกศิษย์ของเทวทัตมีปัญญาใหม่ โอ! ปัญญาที่เราคิดกัน อยู่นี้เป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาโลกๆ ปัญญาโลกๆ คือเกิดจากกิเลส เกิดจากจิต

สิ่งไม่มีชีวิตมีปัญญาใหม่ บอกว่าคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ เขาเขียนโปรแกรมไว้ มันโง่หรือฉลาด โปรแกรมที่ละเอียดมันจะฉลาดมาก แล้วโปรแกรมนี้อาจมาจากไหน ปัญญาประดิษฐ์ ปัญญาประดิษฐ์ แล้วปัญญาที่มันเกิด มันเกิดที่ไหน สิ่งไม่มีชีวิตเกิดปัญญาได้ไหม ปัญญามันเกิดจากจิต แล้วจิตมันมีอะไร จิตมันมีวิชา มันมีวิชามันมีความมืดบอดมาตั้งแต่เกิด แล้วปัญญาเกิดบนความมืดบอด แล้วมันจะเอาปัญญาจริงมาจากไหน แล้วบอกไม่ต้องถูกต้อง

ถ้ามันเป็นจริงมันได้ ถ้ามันเป็นความจริงอยู่ที่ไหนก็ได้ เทวดาไม่ใช่มนุษย์ด้วย ยังเป็นพระอรหันต์ได้เลย เทวดา อินทร์ พรหมพึงเทศน์พระพุทธเจ้าสำเร็จเป็นแสนๆ เทวดาไม่ใช่มนุษย์ยังสำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้ ไม่มีร่างกายด้วย ร่างกายทิพย์ ไม่มีร่างกายอย่างเรา ไม่มีธาตุ ๔ ให้พิจารณาด้วย เทวดายังเป็น พระอรหันต์เลย ทำไมมันจะไม่ได้ เทวดาไม่มีร่างกายมนุษย์ทำไมสำเร็จได้ สำเร็จได้ทั้งนั้นถ้ามันเป็นศีล สมาธิ ปัญญาตามความเป็นจริง แต่ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริงๆ ใจ

เราบอกว่า อย่าหลอกตัวเอง อย่าหลอกตัวเอง มันเป็นไป ไม่ได้หรอกที่ว่า “มีสมาธิจริงๆ มีสติจริงๆ สมาธิจริงๆ ปัญญาจริงๆ สติปัฏฐาน ๔ จริงๆ” มันปลอมๆ ทั้งนั้น ปลอมๆ เพราะว่าเราไม่เท่าทันความรู้สึกเราหรอก ความรู้สึกนี้เกิดจากอวิชชา อวิชชาปุจฺยา สงฺขารา สงฺขาราปุจฺยา วิญญาณ เวลา บอกว่าอิทัปปัจจยตา อิทัปปัจจยตานั่นนะมันเป็นอย่างไร มันมีสิ่งนี้ถึงมีสิ่งนี้ได้อย่างไร เคยเห็นหรือ ตำราทั้งนั้น พระพุทธเจ้า ไม่บัญญัติไว้เองไม่รู้หรอก

พระพุทธเจ้าจะไม่มีในพระไตรปิฎก ไม่มีสติปัญญาพูดอย่างนี้หรอก แล้วพระไตรปิฎกมันมีมา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว สิ่งนั้นนะปัญญาจริงๆ จริงตรงไหน

มันไม่จริงนะสิ แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ เขาบอกว่ามันได้ ไม่ต้องรุดงค์ ไม่ต้องอดข้าว อดนอน ใ้กรณีนี้อั้ถ้าเห็นว่ามันเป็นมิจฉาทิฏฐิ มันเป็นความเห็นผิด เราก็ไม่ต้องทำ ไม่ต้องอดข้าว ไม่ต้องอดนอน ไม่ต้องรุดงค์ ไม่ต้องอยู่ป่า เพราะมันเป็นมิจฉา-ทิฏฐิ มันเป็นความเห็นผิด เอ็งไม่ต้องทำ ถ้าไม่ต้องทำ เห็นไหม

เพราะว่าครูบาอาจารย์ท่านพูด พระป่า พระป่าองค์แรกคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่ท่ามกลางป่า อยู่ที่โคนต้นโพธิ์ อยู่พระองค์เดียว นิ่ง ถ้าจะเอาแบบว่ามันมีความสุข มันมีความสุข พระพุทธเจ้าต้องเอาในเมือง ก็ในราชวังไง นางพิมพา ก็ไม่ต้องเสียใจ สามเณรอาฬลก็มีความสุข พระเจ้าสุทโธทนะยิ่งปลื้มใหญ่เลย พระพุทธเจ้าตรัสรู้กลางพระราชวังเลย โอ้โฮ! สุดยอด ถ้ามันคิดอย่างนั้น อย่าหลอกตน อย่าหลอกตัวเอง เอาตัวเองมาหลอกแล้วจะมาย่ำยีคนอื่น ไม่เป็นความจริง จบ

ถาม : เรื่อง “จิตจะดับ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกี่เคราพ

ตอนนี้โยมป่วยเป็นมะเร็งตับหนักมาก จึงอยากรู้ว่าตอนจิตจะดับ เราจะประคับประคองจิตอย่างไรให้ผ่อนคลาย ไม่ต้องดิ้นทุรนทุราย เพราะเห็นบางคนก็ทุรนทุราย แต่บางคนก็ไม่เป็น เขาต้องทำจิตอย่างไร

ขอหลวงพ่ช่วยแนะนำด้วยเจ้าคะ

ตอบ : อันนี้พูดถึงเราเจ็บไข้ได้ป่วยเนาะ คำว่า “เจ็บไข้ได้ป่วย” เห็นไหม **ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ** แต่ในเมื่อเราเกิดมาแล้ว เห็นไหม เราเกิดมาจากพ่อจากแม่ พ่อกจากพ่อจากแม่ มันมีพันธุกรรม พันธุกรรมนะ เพราะพันธุกรรมสิ่งนั้นมันเป็นสายบุญสายกรรม พ่อบสายบุญสายกรรม สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม

ถ้าสัตว์โลกเป็นไปตามกรรมนะ กรรมเราแสงมันก็เป็นเวรเป็นกรรมอันหนึ่ง ถ้าเป็นเวรเป็นกรรมอันหนึ่ง เราเกิดมาแล้ว เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา สอน สอนให้พิจารณาตรงนี้เป็นพื้นฐาน ถ้าสอนตรงนี้เป็นพื้นฐานแล้ว เราจะไม่ค่อยกระวนกระวาย ไม่ค่อยดิ้นรนจนเกินไปให้ว่า **การเกิดเป็นธรรมดา การแก่เป็นธรรมดา การชราคร่ำคร่าเป็นธรรมดา เห็นไหม ความตายเป็นธรรมดา สิ่งนี้เป็นสัจจะ มันเป็นความจริง มันเป็นเรื่องธรรมดา** พอเรื่องธรรมดา แต่เราอยู่ในวาระไหน ถ้าเป็นเรื่องธรรมดา เราก็ไม่ต้องไปเดือดร้อนกับมันจนเกินไปนัก ไม่ต้องเดือดร้อนเกินไปนัก คือมันข้อเท็จจริงมันเป็นความจริงอย่างนั้น

ถ้าเป็นความจริงอย่างนั้นนะ ความเจ็บไข้ได้ป่วยมันก็เป็นความจริงอันหนึ่งใช่ไหม ถ้าเป็นความจริงอันหนึ่ง เราก็กลับมาตั้งสติไว้ ถ้าตั้งสติไว้หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโทยายามรักษาความสงบของใจของเราไว้ ด้วยสติด้วยปัญญาของเรา ถ้ามีสติปัญญาของเรา ถ้าจิตมันมีสติปัญญาจะมีกำลัง ถ้ามีกำลัง แล้วมันก็ไม่ไปแบกรับใจ ไม่ไปแบกรับอาการเจ็บไข้ได้ป่วยนั้น

อาการเจ็บไข้ได้ป่วยนี้เป็นความจริง ร่างกายของเรามันชราคร่ำคร่า มันเรื่องเป็นความจริง แต่จิตใจของเรา เวลาถ้ามันถล่ำไปจะว่ามันหลงใหลก็ไม่ใช่ มันถล่ำไป ถล่ำไปยึดมันถึดมันว่าเป็นของเรา มันเจ็บไข้แล้วมันควรหาย คนอื่นเขาก็เจ็บไข้ได้ป่วย เหมือนกัน เขาหายไปแล้วเราก็เจ็บไข้ได้ป่วยเหมือนกัน เราก็อยากจะหาย อยากจะหาย มันถล่ำไป

แต่ถ้ามันเป็นอำนาจวาสนาเรามี เราก็เข้าสู่โรงพยาบาลรักษาตามความเห็นของหมอตามทางวิชาการ นั่นเป็นการรักษาธาตุขันธ์ เป็นการรักษาร่างกาย เราก็กลับมารักษาหัวใจของเรา ไม่ให้มันถล่ำไป ไม่ให้มันถล่ำไปว่ามันต้องหายแบบคนนั้น คนนั้นเขาเจ็บป่วยแล้วหายไปเราก็จะเป็นอย่างนั้น นี่มันไปผูกพัน มันถล่ำไป เห็นไหม จิตใจก็เลยหวนไหว

ถ้าเรามีจิตใจของเราเนะ หน้าทีของเรา เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโทยเราอยู่กับสติปัญญาของเรา เห็นไหม ร่างกายนี้ก็ให้หมอรักษาไป เราก็รักษาหัวใจของเราตามแบบฉบับของกรรมฐาน เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ให้มันเจ็บไข้ได้ป่วย เป็นเรื่องธรรมดา แต่หัวใจของเรา หัวใจของเรา เห็นไหม หัวใจของเรามันต้องไม่เจ็บไข้ได้ป่วย

เพราะมันเป็นนามธรรม มันเป็นนามธรรมนะ ความรู้สึกนึกคิดเป็นนามธรรม เป็นนามธรรมที่จำเป็นต้องเป็นธาตุเป็นวัตถุไม่ได้

สิ่งที่เป็นวัตถุ วัตถุคือร่างกาย ร่างกายที่ชราคร่ำคร่า ร่างกายที่เจ็บไข้ได้ป่วยมันจำเป็นต้องได้ เข้าคอมพิวเตอร์ได้ มันตรวจสอบได้ มันเป็นธาตุที่พิสูจน์ได้ แต่ร่างกายเรารู้สึกว่ามันจำเป็นต้องไม่ได้ มันจำเป็นต้องไม่ได้ แต่ธรรมะจับได้ ถ้าเรา จับได้เราก็นึกภาพของเราอย่างนี้ พูดถึงว่าถ้ารักษาอย่างนี้ ให้มันเจ็บไข้ได้ป่วยเฉพาะร่างกาย จิตใจของเราไม่เจ็บไข้ได้ป่วย

ฉะนั้น เขาบอกว่า “อยากจะรู้ว่าขั้นตอนของจิตดับ”

ขั้นตอนของจิตดับ ขั้นตอนของจิตดับ คำว่า “จิตดับ จิตดับ” เราเคยพูดถึง เราเคยพูดถึงเวลาหลวงตาม้าบอกว่า ท่านอยู่กับหลวงปู่มัน เวลาพึ่งเทศน์หลวงปู่มัน พึ่งเทศน์หลวงปู่มัน ท่านวิเคราะห์วิวัจธรรมะของหลวงปู่มัน เวลาท่านพึ่งเทศน์หลวงปู่ มันนะ ท่านใช้ปัญญาของหลวงปู่มัน พอมันใช้ปัญญาไปมันเห็นความมหัศจรรย์ มันซาบซึ้งในธรรม พอมันซาบซึ้งในธรรม จิต มันสงบ จิตมันอิ่มเต็มของมัน ท่านบอกว่าจิตท่านดับถึง ๓ วัน

คำว่า “จิตดับ ๓ วัน” ท่านบอกว่าทำข้อวัตรมันก็เหมือนกับทำไปโดยสัญชาตญาณ แต่ความรู้สึกมันนิ่งอยู่ภายใน นิ่งอยู่ภายใน มันดับ คำว่า “ดับอย่างนี้” มันดับจากอายตนะ ถ้ามันดับอย่างนี้ดับแบบออกมาความรู้ แต่ตัวจิตจริงๆ เห็นไหม จิตไม่เคยตาย ครูบาอาจารย์ท่านบอกว่าจิตนี้ไม่เคยตาย จิตนี้ไม่เคย ตาย ฉะนั้น จิตนี้มันจะดับสูญไปมันไม่มี แต่มันดับจากความรับผิดชอบ ดับจากสิ่งที่ออกมาความรู้ในอายตนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจดับ

ดับมันคืออะไร?

ดับ เห็นไหม คุณ เข้าอุปปนาสมาธิสักแต่ว่ารู้ จิตอยู่ใน ร่างเรา มันไม่รับรู้ร่างกายนี้เลยนะ มันเป็นสักแต่ว่ารู้คือมันเป็นอิสระในตัวมันเอง คำว่า “เป็นอิสระในตัวมันเอง” เวลาคนเข้าสู่อุปปนาสมาธิไม่รับรู้อะไรเลย สิ่งนี้ไม่ออกมารับรู้ ลมพัดรุนแรงขนาดไหน สิ่งที่เราจะทำอะไรโดนแต่ร่างกาย แต่ไม่โดนจิตใจนั้น พูดถึงว่าเวลาจิตมันดับ แต่มันดับแล้วมันมีอยู่ไหม มี มันไม่ใช่ดับสูญไป

แต่คำว่า “จิตมันจะดับ” คำว่า “อยากรู้ขั้นตอนทำจิตดับ เพื่อจะได้ประดับประดาให้
 ฝนคล้ายจากการตื่นทุนทราย” เขาว่าการตื่นทุนทราย บางทีมันเป็นอาการคือว่าขั้นนั้น
 อาการที่ว่าขั้นนี้หมายความว่าจิตที่ครูบาอาจารย์ มันมีนะ ครูบาอาจารย์ หลายๆ องค์ที่ท่าน
 นิพพานไปแล้ว แล้วเวลาท่านเสียชีวิตท่านมีการกระทบรุนแรงก็มี แต่เวลาหลวงปู่ท่านไป
 ของท่านด้วยความนุ่มนวล มันอยู่ที่วาสนาบารมีเหมือนกัน

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าทุนทราย ทุนทราย ขั้นมันแสดงตัว ขั้นคืออะไร สุขเวทนา ทุกขเวทนา
 อุเบกขาเวทนา เวทนา ขั้น รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ขั้น เวลาขั้น ขั้นคือ
 สามัญสำนึกที่เราอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่สิ้นกิเลสไป แล้ว ใจตัวจิต ดวง
 ธรรมจบไปแล้ว แต่ขั้นยังมีอยู่ เศษส่วน เศษส่วน มันรับรู้ได้ แต่ถ้ามันเป็นความ
 จริงๆ มันจะปล่อยได้ ถ้ามันปล่อยได้มันก็ไม่ทุนทราย ถ้าไม่ทุนทรายก็มีสติปัญญา
 ถ้ามันเท่าทันใจ

เพราะเขาบอกว่า “ไม่ต้องตื่นทุนทราย เพราะเห็นบางคนก็ทุนทราย แต่บางคนก็ไม่
 เป็น เขาต้องทำจิตอย่างไร”

ถ้ามันทุนทราย เห็นไหม ถ้าเรามีสติปัญญา เราก็ พยายามภาวนาของเรา ถ้าภาวนา
 ของเรา จิตเป็นอิสระ ขั้นก็เป็นขั้น จิตก็เป็นจิต เวลาเข้าสู่สมาธิใจ ถ้าเข้าสู่สมาธิจะ สมาธิคือ
 ความไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าการพาดพิงอารมณ์อย่างใดบ้าง มันก็ขณิกสมาธิ สมาธิ
 เหมือนกัน แต่มันยังพาดพิงอารมณ์ ยังรับรู้อยู่

ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิมันละเอียดขึ้นไป ละเอียดขึ้นไปมันก็ออกมาอุปจาระ ออกมา
 รับรู้ขั้นได้ ถ้าไม่ออกมารับรู้ขั้น มันจะใช้ปัญญาไม่ได้ ถ้าเข้าสู่อัปปนาสมาธินั้นจะอิสระเลย
 ไม่ พาดพิงขั้นใดๆ ทั้งสิ้นเลย วิปัสสนาไม่ได้ อัปปนาสมาธิ วิปัสสนาไม่ได้ เขาต้องคลาย
 ออกมาสู่อุปจาระ ถ้าเข้าสู่อุปจาระ อุปจาระคือขั้น คือความรู้ ใช้สติปัญญาได้ ถ้าจิตมันไม่
 พาดพิงอารมณ์ใดๆ นี่พูดถึงสัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิมันเป็นอย่างนั้น ฉะนั้น บางคนก็ทำได้
 บางคนก็ทำไม่ได้

ไฉนก็เหมือนกัน ถ้าเราฝึกหัดของเราได้ มันก็เป็นไปได้ ถ้ามันเป็นไปได้นะ เรายกขาของ
 เราย่างนี้ด้วยสติด้วยปัญญาของ เรา แต่โดยพื้นฐาน โดยพื้นฐานของเรา เราไม่ไปสำคัญมัน

ไม่ให้ไปสำคัญอะไรมากเกินไป ไม่ให้ไปสำคัญว่าหายหรือไม่หาย ไม่ให้ไปสำคัญว่าเราจะเป็น
อย่างนั้น เราจะเป็นอย่างนี้ มันก็เลยเป็น รูปแบบที่จะให้เราต้องเป็นภาระ

แต่ถ้าเราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ แล้วเราใช้ปัญญาพิจารณาว่า
คนเรามีความเกิดเป็นธรรมดา มีความแก่เป็นธรรมดา มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา มี
ความตายเป็นธรรมดา คือเราไม่ไปสำคัญ ไม่ไปสำคัญสิ่งใดให้เป็นพิเศษ ถ้าเราไป
สำคัญสิ่งใดเป็นพิเศษ เราต้องไปรักษาตรงนั้น มันต้องใช้พลัง มันเสียกำลังใจ แต่ถ้า
เราให้พิจารณาว่าการเกิดเป็นธรรมดา การแก่เป็นธรรมดา ความเจ็บไข้เป็นธรรมดา
ความเจ็บปวดเป็นธรรมดา แล้วเราก็นึกพุท หายใจออก นึกโธ

พอหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ถ้าจิตเป็นอิสระ จิตเป็นอิสระสิ่งที่ว่า
ความเจ็บปวดเป็นธรรมดามันปล่อย มันวาง มันวางความเจ็บปวด เพราะมันเป็น
ธรรมดา มันไม่สำคัญ มันไม่มีอำนาจที่จะมาเหยียบย่ำเราได้ มันเป็นธรรมดา แล้วเรา
ก็หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เอาตัวเองรอดด้วย หายใจเข้านึกพุท หายใจ
ออกโธให้มันมีกำลังนะ วางได้อย่างนี้ ไม่ทรมานทรมาน

มันวางหมดใจ เพราะมันเป็นธรรมดา เป็นเรื่องพื้นๆ ไม่มีอะไรสำคัญ ไม่ต้อง
แบกรับอะไรให้มันเป็นน้ำหนัก ไม่ต้องไปรับผิดชอบอะไรทั้งสิ้น วางให้หมดเลย แล้ว
เราก็ไปอยู่กับ พุทโธๆ มันก็วาง ให้พิจารณาก่อนด้วยปัญญาว่าความเจ็บ ไข้ได้ป่วย
เป็นธรรมดา เป็นธรรมดา เป็นธรรมดา เป็นธรรมดาแล้ว จริงๆ เราก็มีภาระ
รับผิดชอบ เราก็มีความชอบใจมีความยึดมั่นถือมั่นเหมือนกัน

ฉะนั้น เราก็นึกพุท หายใจออกนึกโธ เพราะมันมี คนเราเกิดมาใช้
ไหม คนเราเกิดมาก็มีหน้าที่รับผิดชอบ มีสมบัติพัสถาน มีทุกอย่างทั้งนั้นที่เราต้อง
รับผิดชอบ มันจะเป็นธรรมดาได้อย่างไรละ มันก็ต้องมีความผูกพันเป็นเรื่องธรรมดา
แต่ที่นี้พอเราเห็นเป็นโทษ เห็นว่าเราต้องเผชิญกับความจริง เราต้องมีจุดยืนของเราไป

ถ้าเรามีจุดยืนของเรา เราถึงต้องใช้สติปัญญาใคร่ครวญตรงนี้ก่อน ว่าเป็นเรื่อง
ธรรมดา สัตว์โลกทั้งหลายก็เป็นอย่างนี้ทั้งนั้น ใน ๓ แดนโลกธาตุเป็นอย่างนี้ทั้งนั้น
ตั้งแต่พรหมลงมา พรหมก็ยังมีอายุขัย เทวดาก็มีอายุขัย ทุกคนก็มีอายุขัย มัน เป็น
เรื่องธรรมดา ไม่ใช่เราคนเดียว ๓ โลกธาตุเป็นอย่างนี้เหมือนกันหมด

ฉะนั้น ถ้าใช้สติปัญญาอย่างนี้แล้ว แล้วก็ไปหายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโอ กลับไปอยู่ที่พุทโอ กลับไปอยู่จิตของเราที่เป็นอิสระ จิตของเราถ้ามีพุทโอจนมันเป็น พุทโอเสียเอง มันก็เป็นอิสระจากอายตนะ จากธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ มันก็พ้นจากการ ทุรนทุราย มันพ้นด้วยสติด้วยปัญญา เดียวมันก็คลายออกมารับรู้ เราก็ฝึกหัดของเรา ไปให้รักษาตัวมัน ให้มันเข้าไป อยู่ในความเป็นอิสระของมัน

ถ้าเป็นอิสระของมัน เห็นไหม มันก็จะทำให้เราไม่ต้องไปแบกรับ ไม่ต้องไป เดือดร้อน ไม่ไปสำคัญว่าสิ่งใดมีประโยชน์ สิ่งใดมีค่า สิ่งใดควรจะถนอมรักษา มัน เป็นไปตามสัจจะ ตามความเป็นจริง ใช้สติปัญญาแบบนี้ แล้วกลับมาพุทโอๆ ของเรา ถ้าพุทโอของเรา เห็นไหม ให้ธรรมโอสธ ให้ธรรมโอสธเป็นที่พึ่งที่อาศัย ให้เป็นสมบัติ ของเรา เป็นที่พึ่งของเราเนาะ เอวัง